ISSN 0134 — 6393

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА

засновано в 1926 р.

Частина 2

Економіка

ВИПУСК

77

Умань — 2012

УДК 63(06)

Включено до переліків №1 і №6 фахових видань ВАК України з сільськогосподарських та економічних наук (Бюлетень ВАК України №8 і №11, 2009 рік).

У збірнику висвітлено результати наукових досліджень, проведених працівниками Уманського національного університету садівництва та інших навчальних закладів Міністерства аграрної політики України та науково-дослідних установ УААН.

Редакційна колегія:
А.Ф. Головчук — доктор техн. наук (відповідальний редактор), В.В. Манзій — кандидат с.-г. наук (заступник відповідального редактора), О.І. Здоровцов — доктор економ. наук, Л.В. Молдаван — доктор економ. наук, А.С. Музиченко — доктор економ. наук, О.О. Непочатенко — доктор економ. наук, Ю.О. Нестерчук — доктор економ. наук, О.М. Шестопаль — доктор економ. наук, О.О. Школьний — доктор економ. наук, В.С. Уланчук — доктор економ. наук, С.П. Полторецький — кандидат с.-г. наук (відповідальний секретар).

Рекомендовано до друку вченою радою УНУС, протокол № 4 від 23 грудня 2011 року.

Адреса редакції:
м. Умань, Черкаська обл., вул. Інститутська, 1.
Уманський національний університет садівництва, тел.: 3–22–35

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 17791-6641ПР від 17.03.11 р.

© Уманський національний університет садівництва, 2012

ЗМІСТ

ЧАСТИНА 2

ЕКОНОМІКА

В.С. Уланчук, В.М. Грицик	НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ……	8
С.В. Діденко	СВІТОВИЙ ДОСВІД І ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПТАХІВНИЧОГО БІЗНЕСУ……..	17
В.М. Андрусяк	УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ВИТРАТ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ……	25
Г. Ю. Аніщенко	ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ У САДІВНИЦТВІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ……..	30
З.А. Атаманчук	ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ……	37
Д.В. Людвенко	ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ОБЛІКУ, ЇХ ВПЛИВ НА ПРОЦЕС АУДИТУ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ……	45
Т.Ю. Бабенкова	ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ НА АГРАРНОМУ РИНКУ……..	50
С. А. Байдюк	ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ……	57
І.А. Бержанір	НОРМУВАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ СПИРТОВОЇ ГАЛУЗІ……..	62
В.П. Бечко	ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ РОЗРАХУНКУ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ……	67
Н.О. Бленда	РІВЕНЬ ВИРОБНИЦТВА ТА СПОЖИВАННЯ ПРОДУКЦІЇ СКОТАРСТВА У ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ……	75
П.М. Боровик, В.І. Гайдай, Л.С. Мунтян	ПРОБЛЕМА БЮДЖЕТНОГО ВІДШКОДУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ……	80

О.Л. Бурляй, А.О. Харенко, В.М. Лемещенко МАРКЕТИНГ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ……... 86

Н.В. Бутко, В.В. Бондарець ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВ МОЛОКОПРОДУКТОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ…… 97

С.А. Власюк ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ……. 105

С.Г. Господаренко СТРАТЕГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗЕРНА ПЕРВИННИМИ ВИРОБНИКАМИ…… 113

О.Є. Гудзь ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ…….. 119

Т.А. Дворська ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ВИРОБНИЦТВА ГРЕЦЬКОГО ГОРІХА В УКРАЇНІ ТА ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ…… 125

Н.О. Шевченко ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КООПЕРАТИВАХ З СПІЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІКИ…… 131

О.В. Сівоха ПОНЯТТЯ ТА КРИТЕРІЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ…… 138

Г.Г. Смаглій, М.П. Сологуб АНАЛІЗ СТАНУ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР……... 144

С.Ю. Соколюк, К. Ю. Соколюк ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ, ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА…….. 149

І.Б. Тернавська, О.О. Рудич СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ…… 158

С.П. Ткачук ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРКАЩЕНИ ТА ЇХ ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ……... 167

І.В. Ткачук СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ОПТИМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ……. 174

Л. В. Транченко ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ НА СЕЛІ…… 185

кафедри економіки Уманського національного університету садівництва, доктор економічних наук Ю.О. Нестерчук
7. М. Пархомець, Л. Уніят // Вісник ТДЕУ. — 2006. — №1. — Режим доступу: http://www.library.tane.edu.ua/images/nauk_vydannya/Kpxika.pdf.

Одержано 21.09.11

Основу молокопродуктового подкомплекса на локальном уровне составляют молочное скотоводство и молокоперерабатывающая промышленность. Эти отрасли тесно технологически и организационно взаимодействуют. Многочисленность и сложность связей между партнерами по производству готового к потреблению продукта определяют особенности формирования их стратегического ресурсного потенциала и формы объединения субъектов аграрно-промышленного производства в единое целое с учетом специфики рыночного механизма регулирования воспроизводственных процессов.

Ключевые слова: *молокопродуктовый подкомплекс, конкурентные преимущества, молокоперерабатывающие предприятия, стратегический ресурсный потенциал, производство молокопродукции.*

Dairy farming and milk processing industry are the basis of milk subcomplex at the local level. These industries interact technologically and organizationally. A great number and complicacy of links between partners in the process of producing dairy products determine the peculiarities of formation of their strategic resource potential and the forms of integration of subjects of agro-industrial production taking into account the specific character of the market mechanism of reproduction processes regulation.

Key words: *milk subcomplex, competitive advantage, milkprocessing enterprises, strategic resource potential, production of dairy products.*

УДК 336.27

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

С.А. ВЛАСЮК, кандидат економічних наук

Запропоновано модель створення і функціонування спеціального Фонду фінансових альтернатив на загальнодержавному рівні, який передбачає якісно нові концептуальні підвалини побудови гармонійних відносин між сільськогосподарськими підприємствами, підприємствами переробки, банками та державою.

Перехід до ринкової економіки, розвиток різноманітних форм власності, необхідність активізації товарно-грошових відносин, демократизація

банківської справи потребує створення нових, адекватних до ринкових умов, підходів до кредитного забезпечення аграрного сектору, так як вони в основному зводяться до врахування фінансового стану та кредитної історії позичальника, а не враховують цілі фінансування конкретних проектів та його майбутнього розвитку.

Методика досліджень. Теоретичною та методологічною основою дослідження є критично наукове та творче осмислення досягнень зарубіжних і вітчизняних науковців. Для розкриття сутності та виявлення основних тенденцій кредитного забезпечення сільськогосподарських підприємств на мікро- і макрорівнях в Україні — застосовувалися методи теоретичного узагальнення і порівняння.

Результати досліджень. Вирішення проблеми удосконалення кредитного забезпечення потребує системного підходу, який би враховував особливості суб'єктів кредитування — в даному випадку, сільськогосподарських підприємств. Основою системи кредитного забезпечення сільськогосподарських підприємств виступає інфраструктура кредитного ринку, що включає комплекс кредитних установ з різною організаційно-функціональною будовою, які об'єднані загальною метою — забезпечення кредитними ресурсами виробників сільськогосподарської продукції.

До складу такої інфраструктури, на наш погляд, повинні ввійти: Аграрний банк; комерційні банки; кооперативні банки; страхові компанії; інвестиційні фонди; лізингові та факторингові компанії; кредитні спілки; компанії, що здійснюють кредитування під заставу сільськогосподарської продукції тощо.

Основою цієї системи є спеціалізований Аграрний банк, який мав би стати:

- інституцією, через яку Уряд має проводити державну фінансово-кредитну політику;
- фінансовим центром галузі, в якому акумулюються всі фінансові ресурси галузі, незалежно від джерел їх формування;
- центром координації і супроводження кредитних і фінансових потоків небанківських фінансових установ, що спрямовуються в агропромисловий комплекс;
- методичним центром по впровадженню широкого спектру банківських послуг, оптимально враховуючи "технологію" сільськогосподарського бізнесу;
- гарантійною установою для залучення коштів вітчизняних та іноземних інвесторів для кредитування інноваційної діяльності, здійснення реконструкції підприємств АПК, розвитку лізингової діяльності тощо;
- центром сприяння формуванню регульованого ринку земель сільськогосподарського призначення.

Шляхом створення аграрних банків йшли Німеччина, Бельгія, Данія, Нідерланди, Франція та інші країни. В Росії з 2000 року почав функціонувати новий сільськогосподарський банк — „Россельхозбанк", який має стати провідником державної політики в сфері кредитування АПК.

Існують сумніви науковців, особливо зарубіжних, щодо доцільності існування спеціалізованих банків, так як можливий прояв монополізму та корупції на кредитному ринку та порушення принципів ринкової конкуренції. Основні аргументи проти цих застережень можна навести такі: існування мережі спеціалізованих банківських установ не виключає функціонування поряд інших банків, з якими вони мають конкурувати; директивно не обмежується вихід на кредитний ринок інших банків і не створюються виключні умови для спеціалізованих банків; як показує міжнародний досвід, спеціалізовані банки успішно витримують конкуренцію за рахунок знання сільськогосподарського бізнесу, кращого менеджменту в справі кредитування внаслідок поглибленої спеціалізації; знання особливостей сільськогосподарського виробництва надає переваги спеціалізованим банківським структурам в розширенні сфери банківських послуг.

Стан економіки країни визначається наявністю і розвитком всіх фінансових інститутів (банків, страхових компаній і інших), які за допомогою кредитування сприяють розвитку різних секторів економіки, у тому числі соціальної сфери, надаючи достатній круг фінансових послуг. В той же час не всі з них задіяні в даний час через нерозвиненість і обмежений круг обслуговування. Нестача інвестицій і величезна потреба в них з боку малого і середнього бізнесу, сільського господарства, з одного боку і складна процедура отримання кредиту, високі кредитні ставки банків, небажання кредитних організацій працювати з сільськогосподарськими підприємствами (високий ризик діяльності, недостатнє заставне забезпечення кредиту), з іншого боку зумовили необхідність розвитку в країні сільськогосподарської кредитної кооперації як інституту, що вирішують проблему доступного і дешевого кредиту.

Накопичений світовий і вітчизняний (дореволюційний і в роки Непу) досвід (Німеччина, Канада, США), а також досвід країн з перехідною економікою (Польща, Румунія, Литва, Болгарія) доводять, що проблема доступного кредитування сільськогосподарських підприємств успішно вирішується за допомогою кредитної кооперації, зокрема кредитних спілок.

Основними перевагами кредитних спілок порівняно з банками є надання можливості отримання кредитних ресурсів тим сільськогосподарським підприємствам, які не мають доступу до кредитів банків внаслідок: відсутності ліквідної застави, напрацьованої кредитної історії, підтверджень ефективності операційної діяльності, складності підготовки значної кількості документів, необхідних для отримання банківської позики, тривалості прийняття рішення банку про надання кредиту, високих банківських відсотків по кредитах тощо.

За оцінками Національної асоціації кредитних спілок України (НАКСУ)

в даний час в Україні існує 782 кредитних спілки, які набули в Держфінпослуг статусу фінансової установи та внесені до Державного реєстру фінансових установ [1].

Можна зробити висновок, що в Україні є всі передумови для розвитку кредитної кооперації, основними з них, вважаємо: поступове збільшення реальних доходів сільськогосподарських підприємств, інтенсифікація ділової активності та кредитоспроможності населення, а також збільшення потреби у фінансових ресурсах.

Важливим фактором функціонування фінансових ринків в АПК є гарантування повернення кредитів. Недостатність, або відсутність забезпечення кредитів підвищує кредитний ризик, що призводить до зростання відсотків по кредитах чи взагалі відмови від його надання.

Одним з напрямів вирішення питання забезпечення кредитів є створення спеціалізованих гарантійних установ. Гарантування, як фінансовий інструмент, ставить за мету зменшення банківських ризиків через запровадження системи страхування: банк платить комісійні гарантійній установі, яка в свою чергу поверне частину гарантованого кредиту в разі його неповернення.

Основні переваги, що наводяться прихильниками створення гарантійних установ: зменшення вартості кредиту для його отримувачів; більш глибокий аналіз банками кредитних справ до надання їх гарантійним установам; додаткова оцінка ризику гарантійної установи, яка має більш широке та нейтральне бачення.

Гарантійні установи в формі приватних самоокупних організацій найбільш здатні ефективно працювати в умовах розвинутого кредитного ринку та ринку зобов'язань, Такі гарантійні установи створюють додаткову вигоду суспільству і їх існування не викликає заперечень.

Успішний розвиток кредитування неможливий без механізму забезпечення повернення кредиту за умови дотримання прав кредиторів та позичальників. Розуміння отримувачем кредитних ресурсів невідворотності відповідальності в разі порушення умов кредитної угоди є своєрідним спонукальним елементом до вжиття останнім всіх заходів щодо вчасного їх повернення. Маючи підґрунтям впевненість у своєчасному поверненні раніше наданих позик, відбувається стимулювання кредитної установи до збільшення нею обсягів кредитування та оптимізації умов надання кредитних ресурсів.

Для того, щоб кредитна установа могла достовірно оцінити перспективу повернення сільськогосподарськими підприємствами кредиту та вчасно запобігти негативному розвитку подій, можна застосовувати такі заходи:

- здійснювати безперервний аналіз та прогнозування зовнішньої і внутрішньої економічної кон'юнктури, попиту та пропозиції, віддаленості від джерел постачання ресурсів та ринків збуту продукції, державної підтримки галузі;
- зобов'язувати підприємства надавати достовірну фінансову інформацію про свою діяльність з певною періодичністю

(відслідковувати рух джерел фінансування, рух готівки та баланс доходів та витрат), порівнювати їх фінансові показники з середніми по галузі в поточному році, і з власними показниками за минулі роки та використовувати отриману інформацію для надання кваліфікованих порад з управління фінансами;

- зобов'язувати клієнта страхувати свої виробничі ризики;
- в разі неспроможності підприємства вчасно розрахуватися за борговими зобов'язаннями запропонувати та узгодити варіант вирішення проблеми.

Наступним визначальним елементом удосконалення механізму кредитування є стягнення суми позики через предмет застави або інше альтернативне джерело забезпечення кредиту. Насправді питання застави в даний час вирішується власниками підприємства шляхом застави переважно їх особистого майна, яке за вартістю можливо й не покриває суми позики, але є ефективним стимулом її повернення.

Незважаючи на відмінності у способах використання та видах забезпечення кредиту, зумовлені особливостями різних країн, існує шерега випробуваних часом закономірностей. Так, земельні ділянки у більшості країн використовуються як застава при отриманні довгострокових кредитів, при цьому не існує єдиних для всіх країн часових меж, які б визначали довгостроковий кредит. Так, наприклад, у Швеції, термін надання довгострокового кредиту складає понад 20 років, в той час як під середньостроковим розуміють позику строком від 5 до 20 років, причому остання вимагає забезпечення у вигляді високовартісного але низьколіквідного активу (нерухомість чи земельна ділянка). Використання землі як одного із видів застави в Німеччині практикується при видачі довгострокових позик до 25 років. Отже, незважаючи на розбіжності у термінології, можна сказати, що довгострокове кредитування в якості застави вимагає використання земельних ресурсів.

З цього можна зробити висновок, що основною перспективною умовою розвитку в Україні системи довгострокового кредитування є можливість використання в якості застави земельних ресурсів. Довгострокове кредитування виробників сільськогосподарської продукції у нашій країні матиме основу для розвитку лише тоді, коли буде залагоджено всі питання, пов'язані з переходом землі у власність селян та реєстрацією прав на неї, а також закінчиться дія мораторію на відчуження земельних ділянок.

Для розвитку довгострокового кредитування сільськогосподарських підприємств в Україні потрібна ще одна складова — наявність "довгих" коштів у банківській системі та готовність цієї системи кредитувати аграрний сектор економіки. Ситуація, що склалася на сьогодні у банківській системі України з точки зору її спроможності надавати довгострокові кредити, загалом є сприятливою та має перспективи подальшого сприятливого розвитку.

Короткострокове та середньострокове кредитування дає можливість

використовувати у вигляді застави ліквідні активи, серед яких техніка, виробниче обладнання та особисте майно. Широке використання в якості застави майнових прав спостерігається у Швеції. Серед таких, зокрема, план оренди з викупом, корпоративні облігації та субсидії ЄС, які надаються фермеру після збирання врожаю. Страхування врожаїв наступних періодів в якості застави практикується в Німеччині.

Як свідчить світовий досвід, ефективне використання землі в якості застави потребує створення реєстрів рухомого та нерухомого майна, зокрема земельних ділянок. Такі реєстри уможливлять одержання достовірної інформації про ціну, розмір та історію власників предмету застави (земельної ділянки). В одних країнах (зокрема, у Швеції), такий реєстр є державним, в інших (зокрема, Канаді) підтримка ведення такого виду реєстрації покладена на приватні компанії, діяльність яких ліцензується та контролюється державою.

Отже, важливою передумовою ефективного функціонування механізму застави є створення системи реєстрів, яка би задовольняла вимогам прозорості (доступності інформації та умов її надання), повноти (за рахунок обов'язковості для внесення в неї інформації під час здійснення відповідних операцій купівлі, продажу, оренди, застави) та надійності (гарантування відповідальності організації-утримувача за достовірність та повноту наданої інформації).

Проведене дослідження кредитування на вітчизняному фінансовому ринку сільськогосподарських підприємств встановило наступне:

- в Україні мало банків, які повністю володіють ситуацією про те, що відбувається в аграрному секторі і які тенденції її зміни;
- відсутня концепція управління фінансами сільськогосподарських підприємств;
- немає чіткого механізму, щодо роботи з сільськогосподарськими підприємствами під час всього обороту грошей;
- сільське господарство є надійним видом бізнесу з малим ступенем ризику на вкладені засоби, при надійній системі управління такими підприємствами.

В напрямі удосконалення кредитного обслуговування пропонуємо ввести в структуру банків новий відділ фінансового менеджменту по сільському господарству, де кожний менеджер напряму працюватиме з клієнтом-сільськогосподарським підприємством, самостійно оцінюватиме його кредитну історію, його рівень менеджменту. Крім того, такий фінансовий менеджер банку повинен вивчати всі показники руху фінансових коштів і аудиту, що дасть йому можливість оцінити істинну потребу клієнта у фінансуванні, тобто він повинен виступати не пасивним спостерігачем, а корисним порадником та контролером.

Світовий досвід свідчить, що в сучасних умовах господарювання неефективно мати одне джерело фінансування. Так, зараз на кредитному ринку США йде жорстка боротьба за клієнтуру. Приватні банки готові іти на пільгові

умови, вести бухгалтерський облік на фермах, надавати консультативні послуги з оплати податків і т.д. Це дозволяє їм активно функціонувати, перш за все на ринку короткострокового кредиту. Машинобудівні фірми, такі, як „Джон Дір", мають свої кредитні організації, оскільки сільськогосподарська техніка звичайно отримується в кредит [2]. Таким чином, можна говорити про наявність в розвинутих країнах різноманітної і значною мірою пільгової системи кредитування сільського господарства, розрахованої на реальні фінансові потреби і можливості цієї галузі.

Прикладом удосконалення кредитних відносин на вітчизняному фінансовому ринку виявилася діяльність Львівської обласної дирекції АППБ „Аваль" із кредитування аграрних підприємств, які співпрацюють із ВАТ „Радехівський цукровий завод". Раніше виробники цукру самостійно брали кредити, які скеровували на підтримку сільгоспвиробників, які вирощували сировину для виготовлення цукру. Однак „Аваль" запропонував іншу схему співпраці — банк надав кредити найбільш платоспроможним аграрним підприємствам, які мають позитивну кредитну репутацію та якісний рівень менеджменту. ВАТ „Радехівський цукровий завод", у свою чергу, контролював стабільність їхньої діяльності, що змушувало підприємство вдаватися до „нестандартних" рішень. Так, аби залучити до співпраці більше сільськогосподарських підприємств, Радехівський цукрозавод не лише допомагав їм насінням, паливно-мастильними матеріалами та добривами, але й відкрив у Західному регіоні України 36 бурякоприймальних пунктів та створив систему преміювання найкращих партнерів [3].

Досвід розвинутих країн, зокрема Канади показує, що удосконалення кредитування прибуткових сільськогосподарських підприємств певною мірою вирішується шляхом створення спеціального рахунку.

На нашу думку, в Україні, також доцільно створити Фонд фінансових альтернатив зі спеціальним кредитним рахунком, де акумулюватимуться ресурси для фінансування сільськогосподарських підприємств (рис.).

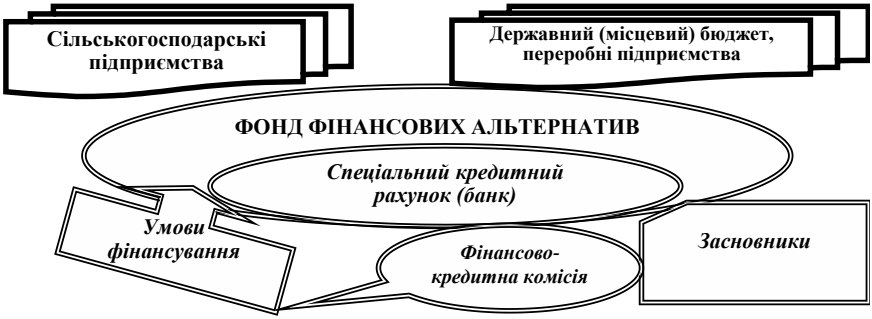

Рис. 1. Механізм кредитування сільськогосподарських підприємств через Фонд фінансових альтернатив

Джерелами формування даного рахунку, з однієї сторони, повинні виступати внески сільськогосподарських підприємств у розмірі 1% від обороту з реалізації продукції за рік, з іншої сторони — кошти державних або місцевих бюджетів — 0,2% та кошти переробних підприємств, з якими укладено договір про довгострокове співробітництво — 0,1%. Кошти на створеному таким чином рахунку повинні зберігатися як депозит під відповідні відсотки. Якщо в поточному році прибуток сільськогосподарського підприємства виявиться нижчим середнього показника за останні п'ять років, то підприємство має право на відшкодування різниці з рахунку. При цьому, необхідно створити відповідну фінансово-кредитну комісію для аналізу причин зменшення прибутковості субсидійованого підприємства, з метою запобігання зловживань. В результаті цього створиться конкурентне середовище та збільшиться зацікавленість фінансово-кредитних установ в кредитуванні сільськогосподарського виробництва.

Висновки. Таким чином, запропоновані підходи щодо кредитного забезпечення сільськогосподарських підприємств матиме право на життя в українському підприємницькому середовищі лише за умови стабільного прогресуючого розвитку ринків капіталу, які визначатимуть ціну ресурсів, що спрямовуватимуться на підприємства у вигляді активних джерел фінансування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Історія кредитного руху в Україні [Електронний ресурс] / П. Козинець // Україна фінансова. — 2008. — вип.1. — Режим доступу. http://who-is-who.com.ua
2. Назаренко В.И. Формы и направления государственной поддержки сельского хозяйства на Западе / В.И. Назаренко // Экономика сельскохозяйственных и перерабатывающих предприятий. — 2007. — №4. — С.16–18.
3. АПК рятують кредити [Електронний ресурс] // Львівська газета. — №315, грудень 2003р. — Режим доступу: http://www.aval.ua/press/media/?id=14638

Одержано 22.09.11

Обоснованно конструктивные приоритеты банковского кредитования сельскохозяйственных предприятий и разработаны действенные мероприятия по их практическому приложению на макро и микроуровнях, которые призванны привести к существенным изменениям общей картины и модификации форм организации финансирования.

Ключевые слова: *банковское кредитование, сельскохозяйственные предприятия, финансирования, кредит.*

Constructive priorities of the bank crediting of agricultural enterprises are grounded and effective measures for their practical application on macro and microlevels are developed. They are called upon to result in the substantial changes of general picture and modification of forms of organization of financing.

Key words: *bank crediting, agricultural enterprises, financing, credit.*

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Збірник наукових праць **УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА**

Засновано в 1926 році
Випуск 77

Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол. : А.Ф. Головчук (відп. ред.) та ін. — Умань, 2012. — Вип. 77. — Ч. 2: Економіка. — 356 с.

Адреса редакції:
20305, вул. Інститутська, 1, м. Умань, Черкаської обл.
Уманський національний університет садівництва, тел. : 4–69–87.

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 17791-6641ПР від 17.03.11 р.

Підписано до друку 20.12.2011 р. Формат 60х84 1/16. Друк офсет.
Умов.-друк. арк. 21,60. Наклад 300 екз. Зам. №302.

Надруковано: Редакційно-видавничий відділ
Свідоцтво ДК № 2499 від 18.05.2006 р.
Уманського національного університету садівництва
вул. Інтернаціональна, 2, м. Умань, Черкаська обл., 20305